

Фіскальне адміністрування

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 07 Управління та адміністрування

Спеціальність – 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Освітньо-професійна програма – «Фінанси»

Рік навчання: 3, Семестр: 6

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

к.е.н., доц. **Анатолій Луцик**

Контактна інформація

anatoliy.lutsyk@gmail.com, +3806739236164

Опис дисципліни

Дисципліна «Фіскальне адміністрування» є вибірковою дисципліною циклу професійної підготовки бакалавра галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування. Метою викладання дисципліни є формування теоретичних та практичних знань щодо фіскального адміністрування у сфері державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, банківської системи та страхування. Дисципліна «Фіскальне адміністрування» вивчається з метою оволодіння методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій щодо мобілізації коштів до бюджетів усіх рівнів: обліку платників податків, здійснення камерального та документального контролю, забезпечення надходжень на добровільній основі та методами примусового впливу, розширення бази оподаткування, здійснення митного контролю та митного оформлення суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.

Дисципліна орієнтує на пошук взаємозв'язків та взаємозалежностей між механізмами ухвалення рішень та їх наслідками в процесах фіскального адміністрування. Предмет дисципліни – теоретичні та практичні аспекти функціонування фіскального адміністрування

Структура курсу

Години (лекції / практичні заняття)	Тема	Результати навчання	Завдання
3/2	1. Теоретико-організаційні засади фіскального адміністрування	Розуміти суть фіскального адміністрування. Ознайомитись із методичними питаннями фіскального адміністрування, сучасним світовим досвідом та станом фіскального	Тести, питання

		адміністрування в Україні	
3/4	2. Робота контролюючих органів із платниками податків. Облік платників податків	Знати порядок реєстрації платників податків, а також ознайомитись з їхніми правами та обов'язками. Розуміти необхідність збалансування прав платників податків та повноважень контролюючих органів. Засвоїти наявність проблеми та перспективи розширення прав платників податків в Україні. Ознайомитись із організацією роботи фіскальних органів стосовно мотивації законопослушності платників податків.	Питання
3/4	3. Визначення суми податкових та/або грошових зобов'язань платника податків.	Ознайомитись із способами визначення податкових зобов'язань, їх перевагами та недоліками. Вивчити непрямі методи визначення податкових зобов'язань на основі позитивного світового досвіду. Розуміти суть процедури оскарження рішень контролюючих органів. Володіти основними термінами сплати податкового зобов'язання.	Тести, питання
3/2	4. Порядок приймання, обробки та контролю податкової звітності	Ознайомитись із видами податкових декларації та розрахунків, а також із порядком їх складення та подання Терміни подання податкових декларацій.	Питання
3/2	5. Погашення податкового боргу платників податків.	Знати основні класифікаційні ознаки податкового боргу. Розуміти ключові джерела сплати грошових зобов'язань або погашення податкового боргу платника податків. Ознайомитись із порядок реєстрації податкової застави. Знати основні способи та методи погашення податкового боргу, а також порядок їх застосування	Задачі
3/4	6. Податковий контроль	Розуміти необхідність, зміст та способи здійснення податкового контролю. Знати механізм здійснення податкових перевірок в системі методів контролю.	Тести, питання
2/2	7. Відповідальність за податкові правопорушення	Знати види та розміри штрафних санкції за порушення законодавства про оподаткування в механізмі регулювання законопослушності платників податків. Розуміти порядок застосування штрафних	Тести, питання

		(фінансових) санкцій.	
2/2	8. Адміністрування податкових і митних ризиків	Освоїти концептуальні основи теорії ризику та ризикоутворюючі фактори фіскального простору держави. Розуміти ризики у податковій та державній митній справі: змістовне наповнення та необхідність аналізу і управління ними. Знати вплив податкових правопорушень на формування категорій податкових ризиків.	Тести, питання
3/4	9. Митний контроль	Розуміти сутність та економічний зміст митного контролю. Знати принципи і функції митного контролю. Ознайомитись із технологією митного контролю. Знати концептуальні положення здійснення митного контролю. Ознайомитись із митними процедурами у контексті забезпечення дотримання вимог митного і податкового законодавства.	Питання
3/2	10. Адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування	Знати порядок здійснення обліку платників єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Ознайомитись із порядком подання та формування звітності із єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.	Питання
2/2	11. Фіскальні делікти: зміст та методи протидії	Розуміти суть та масштаби ухилення від оподаткування. Ознайомитись із причини ухилення від сплати податків та інших обов'язкових платежів. Розрізняти механізми ухилення від оподаткування та уникнення оподаткування. Знати механізм оптимізації податків. Дослідити напрями протидії неправомірному застосуванню податкових пільг та митних преференцій.	Питання

Літературні джерела

1. Бюджетний кодекс України : Закон України № 2456-VI від 08.07.2010 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>. 2. Дутова Н.В., Лесік Є.С. Оподаткування доходів фізичних осіб в Україні: проблеми та вдосконалення на базі досвіду зарубіжних країн. Економіка і організація управління. 2019. Вип. 1. С. 43-52.

2. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» від 06.12.2020 № 755-IV (із змінами і доповненнями) URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text>
3. Закон України «Про електронні довірчі послуги» від 13.02.2020 № 2155-VIII URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text>
4. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010 № 2464-VI URL:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>.
5. Замасло О. Т., Зарівна А.В. Система електронного адміністрування податків в Україні в умовах глобальної цифровізації. Бізнес Інформ. 2024. № 4. С. 244-252.
6. Колб С. О. Еволюція судової практики в спорах про застосування податковими органами адміністративного арешту майна. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право. 2024. Вип. 83(2). С. 253-261
7. Куба О.В., Горбенко Я.О. Оподаткування доходів фізичних осіб: закордонний та вітчизняний досвід. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. Вип. 22. С. 931- 935.
8. Лондар Л.П. Можливості адаптації міжнародного досвіду управління державним боргом в Україні. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/upravl_borg-e3b9d.pdf
9. Луцик А.І., Сороківський А.Р. Митне регулювання ввезення легкових транспортних засобів в Україну. Інноваційна економіка. 2022. №4. С.112 – 118
10. Луцик А. І., Дмитрів В.І. Гармонізація акцизного оподаткування алкогольних напоїв і тютюнових виробів у країнах ЄС: досвід для України. Наукові праці НДФІ. 2022. № 1. С. 34-44. <https://doi.org/10.33763/npndfi2022.01.034>
11. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI із змінами і доповненнями URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.
12. Наказ Міністерства доходів і зборів України «Про затвердження Порядку розстрочення (відстрочення) грошових зобов'язань (податкового боргу) платників податків» від 10.10.2013 № 574 URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1853-13>.
13. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку обліку платників податків і зборів» від 09.12.2011 № 1588 URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1562-11>.
14. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку обліку платників єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та Положення про реєстр страхувальників» від 24.11.2014 № 1162 URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1553-14>.
15. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку формування та подання страхувальниками звіту щодо сум нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 14.04.2015 № 435 URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0460-15>.
16. Новак Н. П., Пристемський О.С., Сакун А.Ж Удосконалення обліку та адміністрування податків аграрних підприємств в сучасних умовах на засадах правових змін. Агросвіт. 2024. № 5. С. 22-27.
17. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI (із змінами і доповненнями) Офіційний сайт Верховної Ради України URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
18. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку обставин, що свідчать про наявність загрози виникнення або накопичення податкового боргу, і доказів існування таких обставин від 27.12.2010 № 1235 URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1235-2010-%D0%BF>.
19. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Пенсійний фонд України» від 23.07.2014 № 280 URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/280-2014-%D0%BF>.
20. Проноза П. В. Динаміка податкового боргу і напрями удосконалення податкового адміністрування в Україні. Економіка та держава. 2018. № 5. С. 4 – 9
21. Пшик Б. І. Роль фіскального простору у забезпеченні інклюзивного розвитку регіону: теоретичний аспект дослідження. Ефективна економіка. 2020. № 5. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7869>

22. Назарова Г., Кононенко Л., Васильєв О. Митне оформлення у системі митного контролю: сучасний стан та напрями удосконалення. Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка. 2023. № 16. С. 249–257. <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2023.16.33> 19. Річні звіти про виконання Державного бюджету України за 2015-2022 рр.
23. Державна казначейська служба України. URL: <https://www.treasury.gov.ua/ua/filestorage/vikonannya-derzhavnogo-byudzhetu>
24. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції створення та функціонування автоматизованої системи «Єдине вікно подання електронної звітності» від 07.08.2013 № 587-р URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/587-2013%D1%80>.
25. Тимченко О.М. Інституційна спроможність упровадження моделі сегментації податкових боржників в Україні URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/8_2020/6.pdf
26. Угрин В., Бондаренко Є., Шевчук А. Ефективність роботи митних органів України в умовах воєнного стану . Економічний аналіз. 2022. Том 32. № 3. С. 171-182.
27. Угрин В., Бондаренко Є. Особливості функціонування митної системи умовах пандемії COVID-19: зарубіжний досвід та реалії України. Економічний аналіз. 2021. Том 31. № 4. С. 134-148.
28. Угрин В.В. Діджиталізація митного контролю в Україні Інфраструктура ринку. 2020. № 47. С. 168–172 URL: <http://www.market-infr.od.ua/uk/47-2020>
29. Угрин В.В. Фіскальні та соціальні детермінанти оподаткування доходів фізичних осіб. Світ фінансів. 2021. Випуск 1 (66). С. 163 173. <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1425/1431>
30. Customs procedures for import and export. (2020) European Commission URL: https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/customs-procedures_en
31. Customs (Administration of Rules of Origin under Trade Agreements) Rules, (2020). Central Board of Indirect Taxes and Customs. Department of Revenue under the Ministry of Finance, Government of India. URL: [https://www.cbic.gov.in/resources/htdocs-cbec/customs/cs-act/formatted-htmls/RevisedCus\(AdminofRules\)Rules2020.pdf;jsessionid=F24D210E8BE7D97BB00E00C9893EAD52](https://www.cbic.gov.in/resources/htdocs-cbec/customs/cs-act/formatted-htmls/RevisedCus(AdminofRules)Rules2020.pdf;jsessionid=F24D210E8BE7D97BB00E00C9893EAD52)
32. Procedures of Passenger Clearance (2020) Japan Customs. URL: <https://www.customs.go.jp/english/summary/passenger.htm>
33. Can you bring it in? A guide to what you can and can't bring in to the country.(2020) Australian Border Force. URL: <https://www.abf.gov.au/entering-and-leaving-australia/can-you-bring-it-in>
34. J. Martinez-Vazquez¹, E. Sanz-Arcega. Can Pre- populated Tax Returns Enhance Tax Compliance? The Effects of the Spanish Renta Web Initiative from a Sociology of Taxation Perspective, 2020. 38 с.
35. M. Estevão. Why tax administrations are embracing digital transformation. 2021. URL: <https://blogs.worldbank.org/voices/why-tax-administrations-are-embracing-digital-transformation>
36. OECD Tax Challenges Arising from Digitalisation – Interim Report. 2018. URL: <https://www.oecd.org/ctp/tax-challenges-arising-from-digitalisation-in-terim-report-9789264293083-en.htm>
37. Romanyuta E. Systematization of tax strategies for shadow economy prevention under conditions of globalization. EUREKA: Social and Humanities. 2017. Volume 4 (10). P.44-51.
38. Taxation Reforms Database. European Commission, Economic and Financial Affairs, Economic databases and indicators. Access mode: http://ec.europa.eu/economy_finance/db_indicators/taxation_reforms_database/index_en.htm

Політика оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «Фіскальне адміністрування» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування, тестування; презентації результатів виконаних завдань; оцінювання результатів модульної контрольної роботи; оцінювання результатів самостійної роботи студентів; аргументованість наукової дискусії; інші види індивідуальних і групових завдань.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення

контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу керівництва факультету.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) із дисципліни «Фіскальне адміністрування» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4
20%	20%	20%	20%	5%	15%
<i>Поточне оцінювання</i>	<i>Модульний контроль 1</i>	<i>Поточне оцінювання</i>	<i>Модульний контроль 2</i>	<i>Тренінг</i>	<i>Самостійна робота</i>
Оцінка за поточне опитування визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих за теми 1–6 на практичних заняттях	Модульна робота, яка охоплює теми 1 –6. Тестові завдання (10 тестів по 2 бали за тест) – макс. 20 балів. Завдання (2 завдання) – по 25 балів, макс. 50 балів. Теоретичне (проблемне) питання – макс. 30 балів.	Оцінка за поточне опитування визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих за теми 7–11 на практичних заняттях	Модульна робота, яка охоплює теми 7 –11. Тестові завдання (10 тестів по 2 бали за тест) – макс. 20 балів. Завдання (2 завдання) – по 25 балів, макс. 50 балів. Теоретичне (проблемне) питання – макс. 30 балів.	Оцінка за тренінг визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих під час виконання трьох завдань тренінгу	Оцінка за самостійну роботу визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих за виконання завдань самостійної роботи та її публічний захист

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно

E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом